

A NEMIVESZÉLY ELLENI NEMZETKÖZI UNIÓ LIÉGE-I NAGYGYŰLÉSE

A Nemiveszély Elleni Nemzetközi Unió 1939 június 24-28-án lezajlott liége-i nagygyűlése négy főtémát tűzött ki tárgyalásra: *a)* a nemibetegségek elleni küzdelem Belgiumban; *b)* nemzetközi megállapodás a nemibetegségek elleni küzdelemben; *c)* a kankó kemoterápiájának haladása; *d)* a világrahozott szifilisz elleni küzdelem kapcsolatai az anya- és csecsemővédelemmel és a nemibeteg gondozással.

a) A belga viszonyokat *Sand* brüsszeli professzor és *Gerard* a nemibetegségek elleni küzdelem belga nemzeti ligájának főtíkára ismertette. A *Nemibetegségek Elleni Belga Nemzeti Liga* megszervezését Belgiumnak a világháború következtében elszenvedett nagyfokú megfertőzöttsége (német megszállás, francia és angol csapatok, idegenből többévi távollét után visszatérő belga katonák) tette szükségessé.

A szifilisznek Belgiumban való elterjedtségére *Sand* közölt néhány adatot, így a halálok statisztikájából megemlíti, hogy a tabesben és paralízisben elhaltak aránya tízezer lakosra 1931-ben 0,72, 1933-ban 0,85, 1939-ben 1,04. A terhes nők sorában a pozitív vérvizsgálat a brüsszeli szülészeti klinikán 4,5%, a munkásbiztosító anyagában 1935 előtt 2%, 1936 óta 1%. Az országban működő nemibeteg gondozókban a szifilisz elsődleges affekcióval jelentkezők száma 1920-ban 2504, ez a szám évről-évre bizonyos csökkenést jelent és 1936-ban 373, 1937-ben 273 volt. 1938-ban a 36 gondozó összesen 11.129 szifilisz beteget ápol. A belga hadseregben a friss fertőzések száma évről-évre jelentősen csökken, 1920-1938-ig a kankós fertőzések száma 3129-ről 270-re, a szifilisz fertőzéseké 1213-ról 18-ra esett vissza. Bayet 15 évvel ezelőtti adatgyűjtése szerint a kórházak különféle osztályaira felvett betegek 10%-ában lehetett vérvizsgálattal vagy egyéb tünetekből szifilisz megállapítani. A nemibetegségek elleni küzdelem Belgiumban a gyógykezelés lehetővé tételére és a széleskörű egészségügyi propagandára támaszkodik. Az előbbi célt szol-

gálják a nagyszámban megszervezett nemibeteg gondozók, amelyek elsősorban a négy egyetemi klinikával és a kórházi osztályokkal vannak kapcsolatban. Az egészségügyi felvilágosításról a *Nemibetegségek Elleni Belga Nemzeti Liga* gondoskodik előadások tartásával, nyomtatványok, röpiratok szétosztásával, plakátokkal, filmbemutatókkal. Francia-, flamand-, német- nyelvű előadások mellett gondoskodtak a lengyel bányamunkások és az emigrált zsidók részére lengyel-, illetőleg yiddis-nyelvű előadásokról is.

b) A nemibetegségek elleni küzdelem nemzetközi megszervezése évek óta szerepel az Unió nagygyűlésein. Eredménye ennek a tengerészek kölcsönös gyógykezelését szabályozó nemzetközi egyezmény (az ú. n. brüsszeli egyezmény), amelyhez majdnem mindegyik tengeri kereskedelemmel bíró ország csatlakozott. Ezenkívül az Unió nemzetközi egyezményt tervez az emigránsokkal való elbánásra és az egyes államok törvényeinek egyeztetésére. Ezekben a kérdésekben azonban eddig még megegyezés nem jött létre, amint ezekről *Pfeiffer* a nagygyűlésnek beszámolt.

c) A nagygyűlés hosszasan foglalkozott a kankó kemoterápiája eddigi eredményeinek elbírálásával. A kérdést *Spiethoff* (Leipzig), *Gougerot* (Paris), *Lloyd* (London), *Tant* (Brüsszel) referálták. A vitában *Domagk* (Elberfeld), a paraamidósulfobenzol-származékok kutatója és feltalálója is résztvett. Az előadók 79-90%-os gyógyeredményről számolnak be és a gyógytartamot kezeléseikkel két-három hétre sikerült leshállítaniuk* *Tant* a gyógyszert nem belsőleg, ahogy nálunk szokásos, hanem injekció alakjában alkalmazza, szerinte az eredmények így kedvezőbbek és kevesebb gyógyszerre lévén szükség, a mérgezés veszélye is csekélyebb. *Gougerot* a szernek pyridin-származékát alkalmazta, úgyszintén az angol referens is és ezekkel különösen kedvező eredményt értek el.

d) A nemibetegségek elleni küzdelem és az anya-csecsemővédelem kapcsolatairól francia részről *Corbillon* párisi orvosnő, német részről *Spiethoff* számolt be, a belga viszonyokat *Gerard*, a magyarországi tapasztalatokat és rendszert e sorok írója ismertette. *Corbillon* azokról a tapasztalatokról számolt be, amelyeket *Couvelaire* párisi szülészeti klinikáján szerzett. Ezen a klinikán *Pinard* dermatológus javaslatára 1919-ben nemibeteg-dispensárit létesítettek. Mivel szerinte a megelőzésnek az a módja, hogy a szülönőket terhesség alatt kezeljük, csak ritkán sikerül, szükséges, hogy a szifilisz szülönők és újszülöttek részére külön intézmény létesíthessék. Ezt legalkalmasabban a szülészeti intézetekkel együttesen lehet megoldani, amint az Parisban történik és amint azt Liégeben 1921-ben megszervezték. Ezekben az intézményekben történik azután a családi szifilisszel kapcsolatos minden tennivaló és igen fontos a szülész és a dermatológus együttműködése. A párisi intézetben 1926 óta minden szülönőn és terhesen vérvizsgálatot végeznek, melyeknek száma 1919-1938-ig 87.524 volt. Ez idő alatt 3515 terhes nőn végeztek rendszeres kezelést. A beszámoló szerint az utolsó öt év átlagában a terhesség előtt és alatt kezeletknél halvaszületés és újszülött-halál nem fordult elő, a két kúrát végzeteknél ez középszámban 2%, az egy kúrát végzeteknél 4,2%, a kezelésben nem részesülteknel 3,2%. Hasonló, a dermatológus és a nőgyógyász együttes működésén alapuló gondozó, több párisi környéki szülészeti osztállyal kapcsolatban is létesítettek, ez évben pedig a francia egészségügyi minisztérium 803 szülészeti osztálynak vagy gyermekvédelmi intézménynek nyújtott államsegélyt a világrahozott szifilisz elleni küzdelem megvalósítására.

Ezek a gondozók mindenütt szoros összeköttetést tartanak fenn a szociális gondozás szervezetével és a szociális gondozás gondozónői működnek közre a felkutatásban és az elmaradó betegek figyelmeztetésében. Az előadó véleménye szerint a terhes nők, az anyák szívesebben keresik fel a szülészeti intézetekkel kapcsolatos gondozókat, mint a nemibetegségek elleni küzdelem más szervezeteit.

Spiethoff a megelőzés fontosságát hangsúlyozta: Ennek legbiztosabb módja megakadályozni a szifilisznek a házasságba való behurcolását. Ezt célozzák azok a németországi intézkedések, melyek – ncha a házasság előtti kötelező, tiltó hatállyal bíró törvény még nincs végrehajtva – csaknem lehetetlenné teszik, hogy fertőző nemibetegséggel Németországban valaki házasságot kössön. Közvetve a megelőzést szolgálják azok a német szociális intézkedések, melyek a házasságkötés megkönnyítését célozzák, mert minél fiatalabb korban történik a házasodás, annál kisebb a lehetőség a fertőző nemibetegség megszerzésére. 1934-ben 10.000 20-29 éves nőtlen férfira 147 nemibetegség jutott, házasságkötés után 61. Az 1938-ban megkötött házasságoknak $\frac{2}{5}$ -e részesült házassági kölcsönben. Érdekes azonban, hogy a kölcsön folyósítását megelőző orvosi vizsgálatban csak ez évben tették kötelezővé a Nemibetegségek Ellen Küzdő Német Társaság javaslatára a vérvizsgálatot.

Németországban a világrahozott szifiliszben szenvedők száma 1927-34-ig 7000-ról 4000-re csökkent. Érdekes, hogy ez a csökkenés elsősorban az egy év alatti csecsemőkön jelentős. Ezt *Spiethoff* úgy magyarázza, hogy a közismert, bőséges korai jelenségekkel bíró esetek száma jelentősen csökkent, de kevésbé csökkent az egy év után jelentkező dystrophiás, endokrinjellegű esetek száma. (Ez körülbelül ugyanaz a jelenség, melyet a szerzett szifilisznél általánosan ismerünk.) Eppen ezért *Spiethoff* szükségesnek tartja, hogy Németországban is nagyobb figyelmet fordítsanak a világrahozott szifilisznek ezekre a nem jellegzetes kórképeire, az orvosok ugyanis még mindig a régi, tünetekben gazdag formákat keresik. Rámutat arra, hogy a német és francia orvosi iskola talán semmiben sem különbözik egymástól annyira, mint a világrahozott szifilisz megítélésében. Noha nem csatlakozik azoknak a francia orvosoknak a felfogásához, akik szerint a világrahozott szifilisz a legkülönfélébb betegségekre hajlamot teremt, mégis szükségesnek tartja, hogy a német kutatók is nagyobb figyelmet fordítsanak a világrahozott szifilisznek ezekre az inkább francia szerzők által felkutatott

kórformáira. Ezt bizonyára elő fogja mozdítani a vezetése alatt álló német társaság javaslatára állami támogatással létesített világrahozott szifilisz-kutató intézet.

Gerard a vezetése alatt álló brüsszeli heredoszifilisz-dispensairet ismertette. A gondozó célja az esetek összegyűjtése, tudományos feldolgozása, a felkutatás, a gyógyítás. Ide küldik a kivizsgálandó eseteket Brüsszel egész területéről az elmegondozók, a csecsemőrendelések, a gyermekvédelmi intézmények, a gyógy-pedagógiai klinika, a szociális gondozás, az iskola-orvosok stb. A gondozó családi felkutatást is végez. A diagnosztikában és a gyógyulás megállapításában a gyógypedagógia módszereit is igénybeveszik. A gondozottak és az intézet között bizonyos családiasság alakult ki és a gondozottak néha házasságkötésük után is felkeresik a gondozót, amely a klinikus részére is sok érdekeset és tanulságosat nyújt.

Az előadásokból megállapítható volt, hogy a német felfogás a legfontosabbnak a megelőzést és a családi fertőzések megakadályozását látja, a francia iskola ellenben inkább érdeklődik a meglévő betegség után, illetőleg a világrahozott szifilisz legfinomabb tüneteinek felismerésére, az esetek felkutatására és gyógyítására helyez nagyobb súlyt, azonban mindkét nemzet reprezentánsai hangoztatták rendszerük kölcsönös kiegészítésének szükségességét.

A magyar viszonyok ismertetésére beszámoltam a magyarországi nemibeteg gondozókról, az Országos Szociálpolitikai Intézetnek e feladat megszervezése terén hazánkban negyedszázaddal ezelőtt (1912-ben) úttörő, majd további szervező tevékenységéről, az Országos Közegészségügyi Intézetnek, az Országos Társadalombiztosító Intézetnek a nemibetegségek elleni küzdelemben való szerepéről, a készülő magyar Lex Venerisről, az Országos Stefánia Szövetségnek és az általános egészségvédelmi szolgálatnak (Zöld Kereszt) a nemibetegségek leküzdésére teljesített munkájáról. Ismertettem azt a megállapodást, melyet az Országos Antiveneriás Bizottság kezdeményezésére a nemibeteg gondozók és az anya- és csecsemővédő intézetek létesítettek. Az elhangzottak és a látottak alapján megállapíthatom, hogy a gazdag Belgiummal szemben hazánk a világrahozott szifilisz leküzdésében alig maradt el és a különbség legfeljebb a rendszerekben, de nem az elért eredményben nyilvánul.

A nagygyűlés a Brüsszeli Orvosi Napok (az idén kivételesen Liègeben) keretében és a liège-i nemzetközi víz-kiállítással kapcsolatban zajlott le.

Somogyi Zsigmond.